

Grenssteen 3. Kadasternr. K-1-1.

In 1824, in het grenstraktaat, wordt deze plek omschreven als de MARKSPLAATS.

Aan de Beerninksweg waar deze eindigt aan de Rijksgrens, iets links van de weg, staat de grenssteen in de weide. Deze weg die vroeger doorliep naar Gildehaus werd toen Molenweg genoemd, omdat de boeren uit de Eschmarke en de Soeke die aan de Graven van Bentheim toebehoorden hun graan in Gildehaus moesten laten malen.

De steen is evenals de Drielandsteen geplaatst na 1659. In het grenstraktaat van 1824 wordt over deze steen abusievelijk gesproken van een Bourgondisch wapen terwijl men van doen had met het Wapen van Overijssel. Deze sterk gehavende paal, die in het verleden waarschijnlijk is gebruikt als schietschijf, draagt aan de Nederlandse kant een schild waarbinnen een naar links gewende staande gekroonde leeuw staat, terwijl het schild gebroken wordt door een golvende dwarsbalk te weten het wapen van Overijssel. Aan de Duitse zijde is enkel de omtrek van een schild te onderscheiden.

Rijksmonument 26300.

Grenssteen 2. Kadasternr. K-3-263.

De steen uit 1824 staat in een wal aan het Fleuer of Welperveen.

Grenssteen 1. Kadasternr. K-4-267. Ook genoemd nummer 862 of nummer 87.

DE DRIELANDSTEEN

Deze driezijdige Bentheimer zandstenen zuil uit 1659 staat aan de weg Gronau-Gildehaus, beschermd door een vangrail, en is wel de bekendste grenssteen. Dit is de plaats waar in de middeleeuwen de grenzen van de Bisdommen Munster en Utrecht en de Graafschap Bentheim samen kwamen. Momenteel vormt zich hier de grens tussen de Nederlanden, Nordrhein-Westfalen en Niedersaksen. In 1548 wordt deze plek aangeduid als “De Kruyskuele in den Vleer”⁽³⁷⁾. Aan de Munsterse kant bevindt zich het wapen van bisschop Christoph Bernard von Galen te weten een schild verdeeld in zes kwartieren en een hartschild. Het eerste en het zesde kwartier vertonen een gedeeld wapen, waarboven drie vogels te zien zijn. Dit is het wapen van het Burggraafschap Stromberg, welke titel bisschop von Galen sinds 1652 voerde om een grotere invloed te krijgen in de Rijksdag.

Het tweede en het vijfde kwartier vertonen drie kogels of koeken, 2 boven en 1 onder.

Bernard van Galen voerde sinds 1655 de titel Dominus de Borculo om aanspraken te maken op het in 1615 aan de Republiek verloren gegane Leen Borculo.

Het derde en vierde kwartier vertonen een dwarsbalk, dit is het wapen van het Bisdom Munster. Het hartschild heeft drie wolfsangels, 2 boven en 1 onder. Dit is het wapen van het geslacht Von Galen.

Het wapen wordt gedekt met een vorstenkroon met op elke rand negen parels. Boven het wapen staan de initialen C.B.E.M. Christofferus Bernardus Episcopus Monasterium(Christoph Bernard Bisschop van Munster).

Onder het wapen Aô 1 6 5 9.

De Nederlandse zijde vertoont het wapen van Overijssel met de klimmende leeuw en de dwarsbalk, waarvan het schild wordt gedekt door een vijfbladerige kroon van drie ringen. Onder het wapen staat Ao 1659, no.87 en de letter N.

De Drielandsteen uit 1659. Nederlandse zijde

(foto RDMZ 1975).

De derde zijde vertoont het wapen van Bentheim met de penningen en het schild en wordt gedekt door de gravenkroon. Deze gravenkroon vertoont een ring met omgebogen randen, waarop drie bladeren of fleurons met daar tussen twee franse lelies en onder het wapen staat Ao 1659.

De Drielandsteen uit 1659. Niedersachsen zijde

(foto RDMZ 1975).

Men is met een nieuwe nummering begonnen omdat Hannover, waartoe het graafschap Bentheim behoorde, in die tijd bezit was van het Koninkrijk Engeland en men derhalve met een ander land en een andere rechtspositie van doen kreeg, vandaar grenspaal nummer 1. Nummer 862 is de telling vanaf de Luxemburg-Franse grens voorbij Vaals naar Drieland. Nummer 87 is de telling vanaf Vaals naar Drieland.

Rijksmonument 26299.

De tocht gaat verder langs de Rijksgrens van Nederland met het bisdom Munster in Nord-Rhein Westfalen in Duitsland.

N 861 of nr. 86. Kadasternr. K-4-273

Natuurstenen paal uit 1824. Deze steen ligt in 1824 tegen het bouwland van Jan Dijkers. In 1832 geheten het Moathoes van Altena, lopende langs het Ruenberger Veen. Hier woonde later de familie Kayser van de Venhaar.

N 860 of nr. 85. Kadastrnr. K-4-275.

Ligt in het Veld met 'n Dannenbosch langs het Ruenbergerveen. Hier maakt de grens een inspringende hoek in de Gemeente Losser.

N 859 of nr. 84. Kadastrnr. K-4-299.

Bie'j 't Plodd'n Venneke. Plodd'n zijn Vennepluuze ofwel wolgras.

Grenssteen N 859 bie'j 't Plodden Venneke.

N 858 of nr. 83 Kadasternr. K-4-300.

Grenssteen in het Veld. Tegen de Ruenberger Koeweide⁽⁴²⁾ dichtbij het Witte Zand of Witte Veen en de woonwijk “Die Freiheit in de Schöttelkötter Hook” in Duitsland.

Grenssteen N 858.

N 857 of nr. 82. Kadasternr. K-4-300.

Grensovergang Tiekerhook.

In 1824 wordt deze plek omschreven als de paal aan de Molenweg of de weg van Losser naar Epe bij het huis van Schildkamp later Frerikshuis.

N 856 of nr. 81. Kadasternr. K-5-345.

In het Tiekenveen staat de uit 1824 daterende steen met het nummer 81 dat herinnert aan de nummering van het verdrag van 1696. De voet is onbewerkt, loopt naar boven taps toe en heeft een spitse top. Deze steen stond tot 1974 aan de rand van het door ophoging verdwenen Tiekerveen en is toen enkele honderden meters verplaatst. Deze steen is aan de ene zijde voorzien van het nummer 81 en aan de andere zijde van het nummer 856.

N 855 of nr. 80. Kadasternr. K-6-349.

Bij het huis van B. Tieke, bewoond door Hendrik Aagten onder het Munstersche in het Veld of op de Haer dichtbij 'n Boskaamp.

N 854. Kadasternr. K-6-349.

Staande op de hoek van het bouwland van Elias Arends te Gronau alwaar nog een houten paal in het Munstersche staat, aan de Boskaamp en aan de Dinkel waarna de Dinkel de Rijksgrens vormt.

Uit: Oet Dorp en Marke (2002/4)